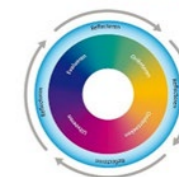

Kern	Leerdoelen	Subkern	Inhouden (voorbeeldmatig)	Niveau eind 12 Leergebied kunst & cultuur	Niveau eind 12 Beeldend	Niveau eind 12 Muziek	Niveau eind 14 (Beeldend en Muziek)	kerndoel po	kerndoel onderbouw vo	
Kijken en luisteren oriënteren & reflecteren	<p>Ik kan mij binnen de context van het thema of onderwerp openstellen voor verschillende uitingen van kunst en cultuur.</p> <p>Ik kan daarop reageren met associaties en herinneringen aan eigen ervaringen.</p> <p>Ik kan daarover communiceren met anderen.</p>	Openstellen voor verschillende uitingen van kunst en cultuur	Identiteit & Diversiteit; Kunst & Maatschappij; Kunst & Wetenschap; Tijd & Schoonheid	Ik kan mij binnen de context van het thema of onderwerp openstellen voor verschillende uitingen van kunst en cultuur	Ik kan mij binnen de context van een betekenisvol thema of onderwerp openstellen voor beeldende vormgeving en beeldende kunst (autonoom en toegepast) en waar relevant in samenhang met andere kunst disciplines.	Ik kan (binnen een inspirerende werkvorm) met aandacht luisteren naar muziek van buiten mijn belevingswereld	Ik verwerf en verwerk informatie met betrekking tot de bekendste stromingen in de kunstgeschiedenis uit de 20e en 21e eeuw.	55	50	
		Associaties en herinneringen koppelen aan eigen ervaringen		Ik kan daarop reageren op verschillende uitingen van kunst en cultuur met associaties en herinneringen aan eigen ervaringen	Ik kan in een beeldbeschouwingsgesprek betekenis, beeldaspecten en materialen en technieken met elkaar in verband brengen.	Ik kan mijn eigen betekenisgeving spiegelen aan die van anderen en daarbij openstaan voor andere ideeën	Ik kan mijn eigen betekenisgeving aan muziek spiegelen aan die van anderen, en staat daarbij open voor andere ideeën.			Ik benoem de zeggingskracht van beelden.
		Communiceren		Ik kan daarover communiceren met anderen	Ik kan daarover communiceren met anderen	Ik kan daarover communiceren met anderen	Ik geef betekenis aan beelden vanuit vorm, inhoud en functie.			
Onderzoeken, analyseren, interpreteren en verslag doen Onderzoeken & reflecteren	<p>Ik kan brononderzoek doen en vanuit dit onderzoek conclusies trekken die ik meeneem in de uitvoerende fase.</p>	Brononderzoek doen en conclusies trekken	Identiteit & Diversiteit; Kunst & Maatschappij; Kunst & Wetenschap; Tijd & Schoonheid	Ik kan brononderzoek doen en vanuit dit onderzoek conclusies trekken die ik meeneem in de uitvoerende fase	Ik kan zelfstandig (individueel of in groepjes) bronnenonderzoek doen en aspecten van wereldoriëntatie, beeldende vormgeving en beeldende kunst (waaronder cultureel erfgoed) gebruiken als inspiratiebron voor beeldend werk.	Ik kan variaties op thema's in muziek herkennen en analyseren.	Ik gebruik beeldende kunst en vormgeving als inspiratiebron voor eigen beeldend werk.	55, 56	51, 52	
							Ik geef een waardering als beschouwer aan beelden vanuit vorm, inhoud en functie en betrek daarin de visie van de kunstenaar.			

Kern	Leerdoelen	Subkern	Inhouden (voorbeeldmatig)	Niveau eind 12 Leergebied kunst & cultuur	Niveau eind 12 Beeldend	Niveau eind 12 Muziek	Niveau eind 14 (Beeldend en Muziek)	kerndoel po	kerndoel onderbouw vo
	Ik kan de betekenis die ik aan kunst- en cultuuruitingen geef onderzoeken en een relatie leggen met de middelen die de maker heeft gebruikt, bijvoorbeeld beeld- of klankaspecten, spel- of danselementen, technieken en materialen	Betekenis geven en relateren aan vorm, functie en materialen / technieken		Ik kan de betekenis die ik aan kunstuitingen geef onderzoeken en een relatie leggen met de middelen die de maker heeft gebruikt, bijvoorbeeld beeld- of klankaspecten, spel- of danselementen, technieken en materialen.	Ik kan experimenteren met de samenhang tussen onderwerp, beeldaspecten en materialen en technieken en verschillende mogelijkheden uitproberen.		Ik geef betekenis geven aan beelden vanuit vorm, inhoud en functie.	55, 56	51, 52
	Ik kan de betekenis die ik aan kunst- en cultuuruitingen geef onderzoeken en een relatie leggen met de middelen die de maker heeft gebruikt, bijvoorbeeld beeld- of klankaspecten, spel- of danselementen, technieken en materialen						<i>Ik onderzoek en analyseer een muzikaal fragment (van concert, compositie of fragment) o.b.v. eenvoudige muzikale aspecten, vorm en functie.</i>		
	Ik kan experimenteren met technieken, materialen, verschillende media en nieuwe mogelijkheden uitproberen.	Experimenteren		Ik kan experimenteren met technieken, materialen, verschillende media en nieuwe mogelijkheden uitproberen		Ik kan variatie als vormprincipe toepassen in mijn composities. Ik kan mijn muzikale ideeën vormgeven en eventueel verklanken met gebruikmaking van (muziek)technologie. Ik kan specifieke klankaspecten onderscheiden en die weergeven in passende grafische symbolen.	Ik experimenteer met materialen, technieken en beeldaspecten (ruimte, kleur, vormsoort, textuur, compositie). Ik kan een iteratief beeldend werkproces doorlopen, presenteren en hier op reflecteren. <i>Ik breng een eigen muzikale beleving in verband met basale/eenvoudige muzikale aspecten, betekenissen en functies van muziek.</i> <i>Ik kan een muzieknotatie (partituur) volgen, eenvoudige muzikale aspecten onderscheiden (mineur, majeur) en ritmes duiden (natikken).</i>	55, 56	51, 52
	Ik kan onderzoeken op welke manier ik de opdracht kan gaan uitvoeren en kan een uitvoeringsplan maken.	Plan van aanpak maken		Ik kan onderzoeken op welke manier ik de opdracht kan gaan uitvoeren en kan een uitvoeringsplan maken	Ik kan onderzoeken volgens welke stappen ik de beeldende opdracht het beste kan uitvoeren. Ik kan daarbij teruggrijpen naar de informatie en de ideeën die ik heb opgedaan in de oriëntatiefase.	Ik kan onderzoeken op welke manier ik de opdracht kan gaan uitvoeren en kan een uitvoeringsplan maken	Ik stel een werkplan op, benoem criteria, bewaak het proces en voer het uit. <i>Ik bepaal de volgorde van mijn mini-onderzoek en werk dit uit.</i>	55, 56	51, 52
	Ik kan eigen criteria en de gegeven criteria van de opdracht benoemen.	Criteria benoemen		Ik kan eigen criteria en de gegeven criteria van de opdracht benoemen		Ik kan eigen criteria en de gegeven criteria van de opdracht benoemen	Ik stel een werkplan op, benoem criteria, bewaakt het proces en voer het uit. <i>Ik benoem eigen criteria en criteria van de gegeven opdracht.</i>	55, 56	51, 52
	Ik kan teruggrijpen naar de informatie en ideeën opgedaan in de oriëntatiefase	Terugkijken en selecteren		Ik kan teruggrijpen naar de informatie en ideeën opgedaan in de oriëntatiefase		Ik kan teruggrijpen naar de informatie en ideeën opgedaan in de oriëntatiefase	Ik kan een iteratief beeldend werkproces doorlopen, presenteren en hier op reflecteren. <i>Ik geef betekenis aan mijn onderzoek.</i>	55, 56	51, 52

Kern	Leerdoelen	Subkern	Inhouden (voorbeeldmatig)	Niveau eind 12 Leergebied kunst & cultuur	Niveau eind 12 Beeldend	Niveau eind 12 Muziek	Niveau eind 14 (Beeldend en Muziek)	kerndoel po	kerndoel onderbouw vo
Produceren en presenteren uitvoeren & reflecteren	<p>Ik kan mijn plannen uitvoeren (met behulp van vakspecifieke kennis en vaardigheden) en de uitvoering presenteren (individueel of samen met anderen).</p> <p>Ik kan mijn keuzes motiveren en een relatie leggen met de onderzoeksfase.</p> <p>Ik kan in het vormgevingsproces rekening houden met de gegeven en mijn eigen criteria.</p> <p>Ik kan, daar waar relevant, samenhang benoemen tussen een beeld, dans, spel, muziek of cultureel erfgoed en/of andere vakken.</p>	Plannen uitvoeren en presenteren	Identiteit & Diversiteit; Kunst & Maatschappij; Kunst & Wetenschap; Tijd & Schoonheid	Ik kan mijn plannen uitvoeren (met behulp van vakspecifieke kennis en vaardigheden) en de uitvoering presenteren (individueel of samen met anderen)	Ik kan (individueel of in een groep) mijn plannen uitvoeren en gebruik maken van mijn kennis van beeldaspecten en materialen en technieken en ideeën uit de onderzoeksfase om de zeggingskracht van mijn werk zo groot mogelijk te maken.	<p>Ik kan een lied zelfstandig correct zingen.</p> <p>Ik ken meerdere canons.</p> <p>Ik ken liedjes in meerdere talen en van diverse culturen.</p> <p>Ik kan volgens de vorm van het lied fraseren.</p> <p>Ik kan maat en tempo van muziek in beweging weergeven.</p> <p>Ik kan eenvoudige ritmische en melodische (begeleidings) patronen spelen binnen meerstemmigheid.</p> <p>Ik kan adequaat reageren op een inzetgebaar bij canonzingen.</p> <p>Ik kan bestaande grafisch- en traditioneel genoteerde composities auditief volgen en uitvoeren.</p> <p>Ik ken de namen en speelwijzen van het schoolinstrumentarium en die van het pop- en (Westerse) klassieke instrumentarium.</p> <p>Ik kan tijdens het musiceren luisteren naar anderen en een kwalitatieve bijdrage leveren aan het gezamenlijke muzikale resultaat.</p> <p>Ik kan presenteren met overtuiging.</p>	<p>Ik stel een werkplan op, benoem criteria, bewaak het proces en voer het uit.</p> <p>Ik maak beeldend werk maken en kan daarbij beeldende eigenschappen van materialen en technieken toepassen.</p> <p>Ik pas vakbegrippen toe.</p> <p>Ik kan mijn beeldend werk presenteren, toelichten en motiveren.</p> <p><i>leerlingen maken met elkaar muziek (begeleiding van de leraar). Repertoire: wereldmuziek.</i></p> <p><i>Ik kan zelfstandig, ritmisch en in de maat, eenvoudige ritmische en melodische patronen en speelstukken uitvoeren, zowel een- als tweestemmig en daarbij reageren op leidingsgebaren (van de dirigent-leraar).</i></p>	54	48, 49
		Keuzes motiveren en relateren aan onderzoek		Ik kan mijn keuzes motiveren en een relatie leggen met de onderzoeksfase					

Kern	Leerdoelen	Subkern	Inhouden (voorbeeldmatig)	Niveau eind 12 Leergebied kunst & cultuur	Niveau eind 12 Beeldend	Niveau eind 12 Muziek	Niveau eind 14 (Beeldend en Muziek)	kerndoel po	kerndoel onderbouw vo
		Criteria toepassen		Ik kan in het vormgevingsproces rekening houden met de gegeven en mijn eigen criteria	Ik kan tijdens het vormgevingsproces rekening houden met de gegeven en eigen criteria (individueel of als groep).	Ik kan in het vormgevingsproces rekening houden met de gegeven en mijn eigen criteria	Ik leg een relatie tussen eigen beeldend werk en beeldend werk van anderen aan de hand van vorm, inhoud en functie en de culturele en/of kunsthistorische context waarbinnen het werk is ontstaan. Ik geef de positie van beeldende kunst en vormgeving aan in de maatschappij. <i>Ik benoem de muzikale aspecten van een compositie.</i>		
		Samenhang benoemen		Ik kan, daar waar relevant, samenhang benoemen tussen een beeld, dans, spel of muziek en/of andere vakken.	Ik kan waar relevant samenhang in mijn werk benoemen tussen beelden, dans, muziek, drama, taal en de wereldoriënterende vakken.	Ik kan, daar waar relevant, samenhang benoemen tussen een beeld, dans, spel of muziek en/of andere vakken.	Ik benoem de samenhang tussen de kunstdiscipline en andere kunstvormen. Ik benoem de samenhang tussen muziek en andere kunstdisciplines uit het desbetreffende tijdvak benoemen.		
Reflecteren en evalueren <i>evalueren & reflecteren</i>	<p>Evalueren van werkproces; Waarderen van (eigen) product en proces; Waardering beargumenteren; Eigen werk (product en proces) relateren aan het werk van kunstenaars; Inzicht in culturele identiteit en erfgoed</p> <p>Ik kan vertellen over het verloop van het werkproces.</p> <p>Ik kan mijn waardering geven aan het eigen product en werkproces en dat van anderen.</p> <p>Ik kan deze waardering beargumenteren en maakt daarbij gebruik van kennis en inzicht in verschillende uitingen van kunst en cultuur.</p>	Evalueren van werkproces	Identiteit & Diversiteit; Kunst & Maatschappij; Kunst & Wetenschap; Tijd & Schoonheid	Ik kan vertellen over het verloop van het werkproces	Ik kan vertellen over het verloop van het werkproces en mijn werk vergelijken met de criteria van de opdracht en mijn eigen criteria (individueel en als groep) en daarbij aangeven wat een mogelijke vervolgoopdracht zou kunnen zijn.	Ik kan vertellen over het verloop van het werkproces Ik kan suggesties verwerken in mijn werk(proces).	Ik reflecteer mondeling en schriftelijk op eigen werk en werk van kunstenaars. <i>Ik verwoord het verloop van het werkproces (in taal en/of kunst).</i>	55	52
		Waarderen van (eigen) product en proces.		Ik kan mijn waardering geven aan het eigen product en werkproces en dat van anderen	Ik kan mijn waardering beargumenteren en maakt daarbij gebruik van mijn kennis en inzicht in de beeldende, en andere kunstzinnige disciplines en cultureel erfgoed	Ik kan constructieve feedback geven en van anderen ontvangen.	Ik waardeer, aan de hand van criteria, het product en het proces. <i>Ik waardeer, op basis van criteria, het eigen werk en/of werk van componisten/musici of singer-songwriters.</i> <i>Ik geef en ontvang feedback.</i>		
		Waardering beargumenteren		Ik kan deze waardering beargumenteren en maakt daarbij gebruik van kennis en inzicht in verschillende uitingen van kunst en cultuur		Ik beargumenteer de waardering van het product en het proces. <i>Ik beargumenteer deze waardering en kan dit koppelen aan kennis van en inzicht in verschillende uitingen van kunst.</i>			

Kern	Leerdoelen	Subkern	Inhouden (voorbeeldmatig)	Niveau eind 12 Leergebied kunst & cultuur	Niveau eind 12 Beeldend	Niveau eind 12 Muziek	Niveau eind 14 (Neeldend en Muziek)	kerndoel po	kerndoel onderbouw vo
	Ik kan oplossingen in het eigen werk vergelijken met die van kunstenaars. Ik kan laten zien dat ik enige kennis en inzicht in de betekenis die kunst en cultuur, voor het dagelijkse leven van mensen van vroeger en nu, heeft.	Eigen werk (product en proces) relateren aan het werk van kunstenaars		Ik kan oplossingen in mijn eigen werk vergelijken met die van kunstenaars		Ik kan oplossingen in mijn eigen werk vergelijken met die van kunstenaars	Ik leg een relatie tussen eigen beeldend werk en beeldend werk van anderen aan de hand van vorm, inhoud en functie en de culturele en/of kunsthistorische context waarbinnen het werk is ontstaan. <i>Ik relateer het eigen werk (en/of de eigen uitvoering van bestaand werk) aan dat van musici (uitvoerenden) en componisten.</i>		
		Inzicht in culturele identiteit en erfgoed		Ik kan laten zien dat ik enige kennis en inzicht in de betekenis die kunst en cultuur, voor het dagelijkse leven van mensen van vroeger en nu, heb.	Ik kan laten zien dat ik enige kennis en inzicht heb in de betekenis van beeldende kunst en cultuur (waaronder cultureel erfgoed) in het dagelijks leven van mensen vroeger en nu.	Ik heb enig inzicht in de manier waarop muziek het gedrag van mensen kan beïnvloeden.	Ik leg een relatie tussen eigen beeldend werk en beeldend werk van anderen aan de hand van vorm, inhoud en functie en de culturele en/of kunsthistorische context waarbinnen het werk is ontstaan. <i>Ik laat zien dat ik kennis en inzicht heb in de betekenis van muziek in het dagelijks leven van vroeger tot nu (bij feest, rouw, emotie etc.).</i> <i>Ik laat zien dat ik kennis en inzicht heb in de rol van muziek binnen de massamedia en de invloed van muziek op het gedrag van mensen.</i>		

Ontwerpdilemma's:

- Eind 14 jaar doelen in leergebied of in kunstdisciplines (met het oog op een doorlopende leerlijn): keuze is nu uitgewerkt in de disciplines van muziek en beeldend.
- Wat te doen met de brede oriëntatie op dans en drama?
- Kan/moet CKV een rol spelen?
- Moet er onderscheid komen tussen doelen vmbo en havo/vwo?
- Kan er een verzameling van leeractiviteiten aangelegd worden?

Opdracht:

- Vastleggen landelijk kader leerdoelenkaart
- Leerdoelenkaarten in leerlingentaal formuleren.

Meer informatie en inspiratie: <http://kunstzinnigeorientatie.slo.nl/> en <http://leerplaninbeeld.slo.nl/primaironderwijs/kunstzinnige-orientatie/> http://leerplaninbeeld.slo.nl/havo_vwo_ouderbouw/kunst-en-cultuur/